

Labklājības ministrija

Skolas iela 28, Rīga, LV - 1331, tālr. 67021600, fakss 67276445, e-pasts lm@lm.gov.lv, www.lm.gov.lv

Rīgā

03.01.2022. Nr. 41-1-02/1

Uz 12.11.2021. Nr. 1-5/264

Latvijas Republikas tiesībsargam
J.Jansonam
tiesibsargs@tiesibsargs.lv

Par cilvēktiesību nodrošināšanu
Sociālās aprūpes centrā - pensionātā "Pērle"

Labklājības ministrijā (turpmāk – Ministrija) 13.11.2021. ir saņemta Latvijas Republikas tiesībsarga (turpmāk – Tiesībsargs) vēstule/ziņojums par Tiesībsarga 01.10.2021. pārbaudes laikā konstatētajām neatbilstībām par Sociālās aprūpes centru - pensionātu "Pērle" (turpmāk - Institūcija), U.Sproģa ielā 9, Umurgā, Limbažu novadā darbā. Ziņojums par Tiesībsarga veikto pārbaudi vienlaikus adresēts Institūcijai un Limbažu novada pašvaldībai.

No ziņojuma izriet, ka Tiesībsarga vizītes mērķis bija iepazīties ar cilvēktiesību nodrošināšanas aspektiem pēc Covid-19 infekcijas izplatības ierobežojumu ieviešanas valstī, kā arī pārliecināties, kā Institūcijā nodrošina klientu tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību, nodrošina sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, kādi ir vispārējie sadzīves apstākļi institūcijā. Vizītes laikā konstatēta vairāku cilvēktiesību standartu neievērošana, kā arī Latvijas normatīvajos aktos noteikto principu pārkāpumi, kā rezultātā Institūcijai izteiktas rekomendācijas identificēto pārkāpumu novēršanai.

Ministrija veic pārbaudes sociālo pakalpojumu sniedzēju institūcijās galvenokārt saņemto sūdzību izskatīšanas gadījumos. Pēdējā pārbaude Institūcijā¹ bija 05.09.2016. par 12.08.2015. veiktās pārbaudes ieteikumu izpildi. Kopš pārbaudes Ministrijā nav saņemti fizisko un juridisko personu iesniegumi par neatbilstošu pakalpojumu kvalitāti Institūcijā.

Attiecībā uz metodiskās vadības darbu saistībā ar epidemioloģiskās drošības informācijas sniegšanu sociālās aprūpes centriem tika sniegta informācija jau iepriekš.

Ministrijas speciālisti 2020.gadā ir nodrošinājuši telefona konsultācijas darbiniekiem un klientu tuviniekiem par darba organizāciju Covid-19 infekcijas izplatības laikā, tai skaitā sniegtas konsultācijas par klientu un tuvinieku saskarsmes jautājumiem. Ministrija Covid-19 infekcijas izplatības laikā sistemātiski sazinās ar sociālo pakalpojumu sniedzējiem, lai nodrošinātu ātrāku un saprotamāku informācijas apriti par Covid-19 infekcijas izplatības laikā noteiktajiem ierobežojumiem, kas pakalpojuma vadītājiem ir jāņem vērā pakalpojuma sniegšanas laikā.

Vadlīnijas, semināru materiāli un ieteikumi darbam ir publicēti Ministrijas mājas lapā izveidotā banera "Covid-19" sadaļā "Sociālās aprūpes iestādēm"² un tiek regulāri aktualizēti. Par aktualitātēm tiek informēti sociālo pakalpojumu sniedzēji, tai skaitā visas ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas.

Vienlaikus sociālo pakalpojumu sniedzēji Ministrijas speciālistus telefoniski informē par grūtībām, ar kurām saskaras sociālo pakalpojumu organizēšanā. Dažādi aktualizētie jautājumi tiek

¹ Pirms reģionālās reformas - Umurgas pagasta veco ļaužu mītne „Cerība”.

² <https://www.lm.gov.lv/lv/socialas-aprupes-iestadem>

pārrunāti regulārās sanāksmēs ar visiem pakalpojumu sniedzējiem, kā arī ietverti Ministrijas sagatavotajās vadlīnijās, lai veicinātu vienveidīgu praksi un rastu piemērotākos risinājumus attiecībā uz pakalpojumu sniegšanu ierobežojumu situācijā.

Covid-19 pandēmijas, tai skaitā ārkārtējās situācijas laikā, ar darbinieku trūkumu (tai skaitā konkrētu speciālistu trūkumu) saskaras gandrīz katra ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija, kā rezultātā iestādes ietvaros tiek pārdalīti amata pienākumi, lai nodrošinātu institūcijas darba nepārtrauktību. Covid-19 infekcijas izplatīšanās gadījumā, institūcijās samazinoties strādājošo skaitam un palielinoties saslimušo klientu skaitam, primāri tiek nodrošināta klientu aprūpe un veselības aprūpe.

Atbilstoši Ministrijas rekomendācijām ārkārtējās situācijas laikā lūgts ierobežot kopīgus sociālās rehabilitācijas pasākumus, nodarbības un saturīgas brīvā laika pavadīšanas pasākumus, tos īslaicīgi aizstājot ar nodarbībām klientu istabās. Aicināts maksimāli izmantot tehnoloģijas (TV, radio, planšete, dators, telefons). Klientu emocionālās labsajūtas nodrošināšanai aicināts veicināt saziņu ar tuviniekiem, komunicējot ar tehnoloģiju palīdzību. Klientiem, kuriem nepieciešama izolēšana karantīnas vai saslimšanas gadījumā, veselības aprūpes speciālisti nerekomendē atstāt dzīvojamās telpas infekcijas izplatības ierobežošanas nolūkā. Papildus Ministrija informē, ka Institūcijai iespējams saņemt normatīvajā regulējumā noteiktās piemaksas pie mēnešalgas tiem darbiniekiem, kuri ir iesaistīti ar Covid-19 inficētu klientu un to kontaktpersonu aprūpē³.

Lai pārliecinātos, ka Institūcijā uzsākta Tiesībsarga sniegto rekomendāciju ieviešana, Ministrija sazinājās ar Institūciju un 28.12.2022. saņēma informāciju, kurā norādīts, ka darbs pilnveidots un neatbilstības iespēju robežās tiks novērstas, savukārt atsevišķas rekomendācijas jau ir ieviestas. Attiecībā uz sociālās rehabilitācijas procesa organizēšanas uzlabošanu saskaņā ar Tiesībsarga rekomendācijām 12.01.2022. plānota Ministrijas un Institūcijas speciālistu zoom sanāksme.

Ministrija pēc sanāksmes izvērtēs nepieciešamību veikt pārbaudi Institūcijā klātienē.

Valsts sekretāra p.i.

Valsts sekretāra vietniece

*Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu
un satur laika zīmogu*

D.Jakaite

³ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma Pārejas noteikumu 47.punkts.